HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב אימא עשרה קפיזי אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל [1]על חלות לחם חמץ כנגד חמץ הבא מצה [א]וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש הימנו ודבר אחר הוא וכל הימנו ודבר אחר לא הוי היקש הניחא [ב]למאן דאמר לא הוי היקש אלא למ"ד הוי היקש מאי איכא למימר תביאו רבויא היא:

מתני' המילואים היו באין כמצה שבתודה חלות ורקיקין [א] ורביכה [א]נזירות היתה באה שתי ידות כמצה [ב] של תודה חלות ורקיקין ואין בה רבוכה נמצא עשרה קבין [ג] ירושלמית שהן ששה עשרונות ועודיין: **גמ'** מנא ה"מ אמר רב חסדא אמר רב חמא בר גוריא דאמר קרא [2]ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד בשלמא חלות חלות רקיק רקיק שמן מאי [ד] נינהו לאו רבוכה מתקיף לה רב אויא אימא אנתא דמשחא אלא כדדרש רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרבי טבלא [3]זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו וכי מה למדנו לבניו [ה] ביום המשחו אלא מקיש חינוכו להמשחו מה המשחו רבוכה [ו] אף חינוכו רבוכה אמר רב חסדא [ב]כהן גדול המתקרב לעבודה צריך שתי עשרונות האיפה אחת להמשחו ואחת לחינוכו מר בר [ז] רב אשי אמר שלש ולא פליגי הא דעבד עבודה כשהוא כהן הדיוט הא דלא עבד עבודה כשהוא כהן הדיוט: נזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה [ח]: [ג]תנו רבנן [1]שלמיו לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיות ולרביעית שמן יכול לכל מה שאמור בענין ת"ל מצות מאי תלמודא אמר רב פפא דבר שנאמר בו מצות לאפוקי רבוכה דלא נאמר בו מצות דבי רבי ישמעאל תנא [ט] מצות כלל חלות ורקיקין פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט חלות ורקיקין אין מידי אחרינא לא:

מתני'

תהיינה. בתרין יודין דחד יו"ד דמייתר אתיא ללחמי תודה: **קפיזי.** חצאי קבים: **בעשרונות דבר הכתוב.** דממאי דמיירי בפרשה קמרבה מן תהיינה ובפרשה כתיב (ויקרא כג) שתים שני עשרונים: **וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש.** ד) דחמץ עצמו דהוא עשר גמרינן משתי הלחם עשרון לחלה מן היקישא דלחם לחם: **חוזר ומלמד בהיקש.** על מצה י' עשרונים (א) כחמץ דכנגד חמץ הבא מצה: **הימנו ודבר אחר הוא.** כלומר אי הוה מלמד החמץ על המצה אותו דבר עצמו שהוא למד מן שתי הלחם עשרון לחלה מאי למימר וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש אבל הכא (ב) החמץ אינו מלמד על המצה מה שהוא לומד בהיקש משתי הלחם לא מצית למיפרך משום דחמץ למד משתי הלחם עשרון לחלה ומלמד בהיקש למצה שהוא י' עשרונים דהיינו דבר אחר. ע"א נמי שמעתי הימנו ודבר אחר הוא דאי הוה יליף מחמץ שבתודה לקרבן אחר דעלמא מצית לאקשויי וכי דבר וכו' השתא דלא יליף אלא להאי קרבן גופיה ליכא למיפרך הכי: **מאי איכא למימר.** וכי דבר הלמד [בהיקש] חוזר ומלמד בהיקש: **תביאו ריבויא הוא.** דלא הוה ה) למכתב תביאו גבי שתי הלחם משום טעמא דאמר לעיל והוי כמאן דכתיב הכא גבי לחמי תודה דכל הבאות שאתה מביא יהו כזה עשרון לחלה והוי כמו שלמד מגופו דקרא עשרון לחלה ו) ולא מהיקש ז) (וכי מלמד חמץ על המצה י' עשרונות) ולא מצית למיפרך וכי דבר הלמד כו' שהרי לא למד החמץ מהיקש אבל אי י] תודה כדמעיקרא אתיא לחם לחם הוי דבר הלמד מהיקש ואיכא למיפרך עליה: **מתני' המלואים.** שהיו בימי משה היו (ג) כו': **שתי ידות כמצה שבתודה.** דהיינו חלות ורקיקין אבל רבוכה לא היתה בנזיר וכיון שלא היו שם אלא שני אותן מינין נמצאו שני מינין י' קבין ירושלמיות דכיון דג' מינין דמצה שבתודה הוו ט"ו קבין חמשה קב לכל מין נמצאו לשני מינין הן עשרה קבין: **שהן ששה עשרונות.** ח) דעשרה קבין הן ששה עשרונות [ושני שלישיות] וג' מינין שהן ג' עשרונות [ושליש] לכל מין דכיון דעשרה עשרון הוו [לג' מינין שבמצה] נמצא לב' ידות הן ששה עשרונות וב' שלישי עשרון: **גמ' מה"מ.** דהמילואי' היו באות חלות ורקיקין ורבוכה יא] היינו חלוט בשמן: **לאו היינו רבוכה.** אלמא דאית בהו רבוכה: **אנתא דמשחא.** חתיכת עיסה עבה שטיגנה בשמן. ע"א אנתא דמשחא שמן קרוש עגול כמו לחם והיינו לחם מ"ר ז"ל. ולא רבוכה ממש: **וכי מה למדנו לבניו מיום המשחו.** יב] כלום חייבין בניו בשביל משיחת אביהם: **מקיש חינוכו.** דכהן הדיוט להמשחו יג] ט) י) (היינו רבוכה) וחינוכו הוא המילואים שלו אלמא דבמילואים הוי רבוכה דכהן הדיוט יד] מביא חביתין [היינו רבוכה] ביום חינוכו לעבודה וכהן גדול בכל יום: **אף.** חלות לחם שמן נמי דהוי במילואים היינו רבוכה: **המתקרב לעבודה.** תחילה לאחר שנמשח: **אחד להמשחו.** שנמשח לכהן גדול: **ואחד לחינוכו.** בשביל שנתחנך היום לעבודת כהן [גדול]: **הא דלא עבד עבודה מעולם כשהיה הדיוט.** מביא שלשה אחת לחינוך תחילת עבודה ואחת לחינוכו שנתמנה לכהן גדול ואחת להמשחו. מ"ר ז"ל: רקיק וחלות חד הוא אלא שזה נבלל וזה נמשח: **שלמיו.** על זבח תודת שלמיו דלא הוה צריך שהרי כבר נאמר כ) זאת תורת זבח שלמיו ואם על תודה: **לרבות שלמי נזיר לי' קבין ירושלמיות.** שהן ב' ידות של מצה שבתודה שלא היה בנזיר אלא חלות ורקיקין: **ולרביעית שמן.** לפי שבתודה היה חצי לוג שמן חציו לחלות ורקיקין וחציו לרבוכה (ד) טו] לחמץ לא היה בו שמן וכיון שבנזיר אין בו רבוכה דיו ברביעית: **יכול לכל מה שאמור בענין.** הואיל והוקשו שלמי נזיר למצה של תודה יכול יוקשו לכל ג' מינין שבמצה ת"ל מצות: **מאי תלמודא.** היכי ממעט ממצות: **אמר רב פפא דבר שנאמר בו מצות.** בתודה דהיינו חלות ורקיקין דכתיב (ויקרא ז) חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות להכיא איתקש המצות האמורות בנזיר אבל לרבוכה טז] דאין כתב בהן מצות לא הוקשו לחם נזיר:

אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב. פירוש יו"ד יתירא דריש דמשמע אתביאו קאי שדרשנו לעיל שכל שאתה מביא ממקום אחר כזה דאי אשתי הלחם קאי לא מצי למכתב יו"ד דהא שתים שני עשרונים כתיב ופריך ואימא עשרה קפיזי ומשני אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב פי' כלדרשי' מה כאן עשרון לחלה ובקונט' כתב בספר מוגה שלו לא גרסי' קפיזי אמר רבא וה"ג אמר רב יצחק תהיינה עשרה דבר הכתוב וי"ס דלא כתיב בהו כלל י' עשרונות דיבר הכתוב וגרסי' אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב ותו לא פי' דמשמע דאתא למעוטי ולמימר אלו דוקא שני עשרונים ואין הללו שני עשרונים ומיהו קשה כיון דאי לא כתיב תהיינה לא הייתי יודע לענין מה אמר הכתוב כל שאתה מביא ממקום אחר כזה אי לענין שיהא עשרון לחלה כבשתי הלחם והוי להו י' עשרונות דמה נפשך ק) איכא עשרון לחלות משום תרומה או לענין למימר דמה אלו שני עשרונים אף להלן שני עשרונים ליו"ד חלות אם כן השתא דכתיב תהיינה מה ראית לדרשת למימר אלו דווקא שני עשרונים אימא אלו דווקא ר) (ב' עשרונים) עשרון לחלה ולגירסת הקונט' נמי קשה דיו"ד לא מייתרא לדרשא דכמו שיאמר מתעסה לשון יחיד תעשינה לשון רבים כמו כן יאמר מתהיה תהיינה בשני יודין יו"ד אחת של עיקר ויו"ד אחת של שימוש יז] ועוד אי מיו"ד ילפינן ש) עשר חלות למה לן ג"ש דתרומת מעשר הא כיון דאמר רחמנא אחד מכל קרבן ודרשינן (לעיל דף עז.) אחד שלא יטול פרוסה ולמדנו עשרון לחלה על כרחין אחד מי' נוטל:

הימנו ודבר אחר. פי' בקונט' כלומר בין מה שכתב בגופו בין מה שלמד מדבר אחר נפקא ליה דעשר עשרונות הוא דבדידיה כתיב תהיינה ת) דמשמע עשר חלות דהא יח] אתביאו קאי ולהכי גמר יט] א) אשתי הלחם דעשרון יהא בכל חלה הלכך לאו היקש הוא ויכול לחזור וללמד על המצה דעשר עשרונות הוא והיכי דמי היקש גמור כגון אי לאו הוה כתיב בתודה עשר כ] לגמרי ובשתי הלחם הוו עשרה עשרונות וילפי מהדדי ההוא הוי היקש גמור ופי' זה יתיישב לפי גירסא דלעיל אבל לאידך גירסא דלא דרשינן יו"ד דתהיינה לא יתכן ובסוף איזהו מקומן (זבחים נז.) פי' בקונט' דחשיב הימנו מה שאנו למדין מתרומת מעשר בג"ש מנין החלות דדבר הלמד בג"ש חשיב ככתוב בגופיה משום דקי"ל דבר הלמד בג"ש חוזר ומלמד בהיקש ע"י כך אנו יודעים שיש י' עשרונות כדילפינן מהיקשא דשתי הלחם דהוי עשרון לחלה ועוד יש לפרש משום דתרומת מעשר חולין הוא חשיב ככתיבה בגופייהו: **אחת** להמשחו לחביתים ואחת לחנוכו לעבודת כהן גדול. מר בר חייא אמר שלש כדמסיק בשלא עבד עבודה כשהוא הדיוט דאיכא אחת לחנוכו לעבודת כהן הדיוט ואחת לחנוכו לעבודת כ"ג ואחת לחביתין ויש מפרשים כגון שעמד ביום הכיפורים ב) דאיכא עבודת יום הכיפורים בכהן גדול ולא מילתא היא דהא קרבן יחיד אין קרב ביום הכיפורים ובפרק קמא דיומא (דף יב.) בעי אם אירע פסול בכהן גדול במה מחנכין את השני ביום הכיפורים: **אין** בכלל אלא מה שבפרט. בכל מקום שיש כלל ופרט רגיל רבינו שמואל לפרש דאיצטריך רחמנא למכתב הכלל שלא נרבה דבר הדומה לפרט וכן מוכיח כאן דאי לאו דהוה כלל ופרט משמע הכא דהוה ילפינן רבוכה מלחמי תודה:

ולא

רש"י כת"י

תהיינה. בתרי יו"ד [דחד] יו"ד יתירא: **עשרה קפיזא.** דעשר עשרונות דבר הכתוב ורבא אמר מספקא ליה מאי היא. בספר מוגה שלי לא גרסינן קפיזא אמר רבא אלא ה"ג אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב עשר עשרונות דבר הכתוב: **וכי דבר הלמד בהיקש.** משתי הלחם: **חוזר ומלמד.** על המצה בהיקש. והכי קיי"ל בפ' איזהו מקומן ל) כל התורה למדו למד מלמד חוץ מקדשים: **הימנו ודבר אחר.** כלומר בין מה שכתוב בו בגופיה בין מה שלמד מדבר אחר נפקא ליה דחמץ עשר עשרונות הוא דבדידיה כתיבי עשר חלות כדילפינן לעיל מ) דתרומה אחת מעשרה ולהכי גמר משתי הלחם דעשרון יהא לכל חלה הרי עשר עשרונות הלכך לאו היקש הוא ויכול לחזור וללמד על המצה דעשרה עשרונות הוא. והיכי דמי היקש גמור כגון אי לא הוי כתיב עשר חלות לגופיה ובשתי הלחם הוי עשר עשרונות וילפינן מהדדי בהיקש דההוא הוי היקש גמור: **תביאו ריבויא היא.** תביאו דאוקימנא ליה נ) אתודה ריבויא הוא ולא היקש ולא משתי הלחם גמר אלא בחמץ דתודה גופיה כתיב עשרון לחלה דתביאו דכתיב בשתי הלחם לא צריך לגופיה אלא לרבות לחמי תודה למה שאמר בפסוק זה ומה אמור בו לכל חלה עשרון הלכך בהדיא בגופיה כתיב ולא מהיקשא גמר. והיקש היכי דמי כגון אי לא הוי כתיב בקרא דתביאו עשרון לחלה והיה כתיב גבי שתי הלחם לחודיה וגמרינן תודה בהיקש משתי הלחם ההוא הוי היקש גמור. ל"א תביאו ריבויא הוא דמשמע הבאה מרובה שיהא בחלה עשרון שלם ויו"ד דתהיינה דמביא עשר חלות הוי מגופיה דקרא דתודה הלכך לאו היקש הוא ויבא ללמד על המצה: **מתני' המילואים.** שהיו בימי משה: **היו באות כמצה כו'.** ובגמרא מפרש מנלן: **נזירות.** לחמי נזיר דכתיב ס) וסל (המצות וחלות מצות שמן וגו') [מצות סולת חלות וגו' ורקיקי מצה]: **שתי ידות.** שני חלקים של מצה שבתודה היו בנזירות כלמפרש חלות ורקיקין ואין בה רבוכה: **נמצאו.** בנזירות עשרת קבין שהרי במצה שבתודה היו ט"ו קבין והוי ליה עשרת קבין שתי ידות לט"ו: **שהן שש עשרונות ועדויים.** שלש עשרונות ושליש לכל מין והאי ועדויים הוי שני שליש עשרון דהכי אמרי' לעיל ע) גבי מצה שבתודה: **גמ' לחם שמן מאי ניהו לאו היינו רבוכה.** דמוסיף בו שמן כנגד חלות ורקיקין: **אנתא דמשחא.** עוגה של שמן קרוש: **וכי מה למדנו לבניו.** לדורות מיום המשחו לאהרן: **אלא מקיש חינוכו.** להדיוט לדורות: **להמשחו.** כלומר לכהן גדול לחביתין: **מה המשחו.** דאהרן קרבן חביתין שהוא מקריב בכל יום: **רבוכה.** כדכתיב (ויקרא ו) מורבכת תביאנה: **אף.** יום חינוך בניו לכהנים הדיוטות ומילואים יום חינוך הוי: **אחד להמשחו ואחד לחינוכו.** לעבודת כהן הגדול: **הא דעביד עבודה כשהוא הדיוט הא דלא עביד עבודה כשהוא הדיוט.** שלש אחת לחינוכו לעבודת כהן הדיוט ואחת לחינוכו לעבודת כהן גדול ואחת לחביתין. וי"מ כגון דעבד עבודה ביוה"כ ולאו מילתא היא דהא קרבן יחיד אינו קרב ביוה"כ ובפ"ק דיומא [יב.] קא בעי אם אירע פיסול בכה"ג במה מתחנכין את השני ביה"כ: **לעשרת קבין ירושלמיות.** דהיינו שתי ידות: **ולרביעית שמן.** שבתודה דבתודה הוה בה חצי לוג ואותו חצי לוג חולה חציו לרבוכה וחציו לחלות ורקיקין כדאמרי' לקמן בפרק שתי מדות [פט.] אלמא בשתי ידות שבמצה של תודה דהיינו חלות ורקיקין לא הוה בהו אלא רביעית ובנזירות דהוי בה חלות ורקיקין ולא רבוכה הוי ביה נמי רביעית שמן דהיינו שתי ידות כמצה של תודה: **יכול לכל מה שאמור בענין.** שיהו טעונין רבוכה: **ת"ל.** בנזיר פ) וסל מצות: **לאפוקי רבוכה דלא נאמר בה מצות.** דהא בתודה כתיב צ) חלות מצות ורקיקי מצות וסולת מורבכת חלות בלולות בשמן ואילו מצות לא כתיבי ברבוכה: **דבי ר' ישמעאל תנא של מצות כו'.** דבנזיר כתיב:

מסורת הש"ס

א) [זבחים מט: וש"נ], **ב)** שם נז. יומא נז., **ג)** לעיל יט. כז. עו., **ד)** נ"ל דהאי דגמרינן חמץ עצמו משתי הלחם כו'. נ"ק, **ה)** נ"א הו"ל, **ו)** נ"ל ולא מהיקש וחוזר ומלמד חמץ על המצה י' עשרונים ולא מצית כו'. נ"ק, **ז)** רש"ק מ"ז, **ח)** נ"ל דבעשרה קבין הן ששה עשרונות לב' מינין שהן ג' עשרונות לכל מין דכיון דעשרה עשרונות הוה לג' מינין נמצא לב' כו'. נ"ק, **ט)** ס"א ל"ג וגי' רש"ק כמו בפנים ואין למחוק, **י)** לענין רבוכה דכהן הדיוט מביא חביתין ביום חינוכו לעבודה וכ"ג בכל יום וחינוכו הוא המילואים שלו אלמא דבמילואים הוו רבוכה אף חלות לחם שמן כו' עד מ"ר ז"ל אח"כ ד"ה שלמיו וד"ה רקיק עד נמשח שייך למטה אחר ד"ה אמר רב פפא כו' לחם נזיר הס"ד ואח"כ ד"ה חלות ורקיקין פרט. דרקיק וחלות חד הוא אלא שזה נבלל וזה נמשח והס"ד וכצ"ל. נ"ק, **כ)** [ויקרא ז], **ל)** זבחים מט:, **מ)** דף עז:, **נ)** שם, **ס)** במדבר ו, **ע)** דף עז:, **פ)** במדבר ו, **צ)** ויקרא ז, **ק)** נ"ל דאיכא עשר חלות כו'. נ"ק, **ר)** נ"ק מ"ז, **ש)** נ"ל עשר עשרונות למה לן כו'. נ"ק, **ת)** נ"ל ומשמע. נ"ק, **א)** נ"ל משתי. נ"ק, **ב)** נ"ל דעיקר עבודת. נ"ק,

עין משפט נר מצוה

י א מיי' פ"ט מהל' מעה"ק הלכה כג:

יא ב מיי' פ"ה מהל' כלי המקדש הלכה יז:

◆

תורה אור השלם

1. עַל חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו: ויקרא ז יג
2. וּמִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ לָקַח חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם עַל הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין: ויקרא ח כו
3. זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַייָ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב: ויקרא ו יג

◆

שיטה מקובצת

א] ורקיקין ורבוכה: **ב]** כמצה שבתודה: **ג]** ירושלמיות: **ד]** מאי ניהו לאו רבוכה: **ה]** לבניו מיום: **ו]** רבוכה אף חינוכו רבוכה. פ"ה חינוך דבניו הדיוטים רבוכה ומילואים יום חינוך הוי וקשה איך מדמה חינוך דורות דהוי כליל [למילואים] שהיתה נאכלת ועוד דבת"כ דריש יכול כשם שאהרן ברבוכה כך בניו ברבוכה ת"ל זאת אהרן ברבוכה ולא בניו ברבוכה [ומאי פריך] וכי מה למדנו הא צריך למכתב למדרש אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן כדאמרינן בסוף פ' התכלת. ונראה לפרש [וכי] מה למדנו לבניו כלומר: [ס"א מדכתיב זה קרבן אהרן ובניו משמע דנתחנכו אהרן ובניו ביחד והיכן מצינו זה אלא מקיש כו' אלא ש"מ דמיירי בחינוך של מילואים דאז נתחנכו כולן יחד זה לכהן הגדול וזה לכהן הדיוט ומה חינוכו של אהרן ברבוכה כו' ואינו ממש כשל אהרן דאילו של אהרן היה כולו כליל ושל בניו היו נאכלות] הוי ליה למכתב זה קרבן ביום המשח אותו ובניו מינה שמעינן אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן ולמה כתב אהרן ובניו אלא כו' אף חינוכו של מילואים היתה רבוכה ולא של דורות וגם לא היתה כליל. כך נראה למורי שיחי'. גליון. מה למדנו לבניו מיום המשחו דמשמע דבא קרא ללמד על בניו וקרא לא מיירי אלא במשיחה דכה"ג אלא מקיש כו': **ז]** מר בר חייא אמר שלש: **ח]** שבתודה כו': **ט]** תנא של מצות: **י]** אי אתיא תודה כדמעיקרא מלחם: **יא]** ורבוכה דהיינו חלוט הס"ד ומה"ד שמן לאו: **יב]** המשחו כלומר מה [חייבין] ותיבת כלום נמחק: **יג]** להמשחו דכהן הגדול ומשחו היינו חביתין דמה משחו דכהן הגדול היינו רבוכה דכתיב מורבכת תביאנה אף חינוכו דכהן הדיוט דבניו הדיוטים רבוכה [וחינוכו כו']: **יד]** הדיוט מביא [חביתין ביום] ותיבות היינו רבוכה נמחק: **טו]** רבוכה ולחמץ לא היה כו' כיון דבנזיר: **טז]** לרבוכה דלא כתיב: **יז]** גליון כתבו בתוס' ועוד אי מיוד ילפינן עשר חלות למה לן גז"ש דתרומת מעשר וי"מ דגז"ש למצה אצטריך דמתהיינה לא מרבינא רק הני דאמרן דומיא דשתי הלחם דהן חמץ וי"מ מיוד דתהיינה בא לומר דדרשינן עשרון לחלה מן ההיקש דנהי דמגז"ש דתרומה נפקא לן עשר מכל מקום הוי אמינא פחות מעשרון: **יח]** דהא אתביאנו: **יט]** גמרי' משתי הלחם: **כ]** עשר כלל ובשתי:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חוזר וכו' עשרונים דכנגד כצ"ל ותיבת כחמץ נמחק: **(ב)** ד"ה הימנו וכו' אבל הכא שהחמץ מלמד על המצה מה שהוא אינו לומד: **(ג)** ד"ה המילואים וכו' הי' כו' הס"ד ואח"כ מ"ה נזירות שתי ידות וכו' נמצאו לשני ידות מינייהו הן עשרה קבין שהן ששה עשרונות דעשרה קבין הן ששה עשרונות פי שנים ממדות איפה שהן שלשה עשרונות דכיון דעשרה עשרון הוו למצה לג' ידות הן ששה עשרונות ושני שלישי עשרון כצ"ל: **(ד)** ד"ה ולרביעית וכו' וחציו לרבוכה ושל חמץ:

◆

מוסף רש"י

שלמיו לרבות שלמי נזיר. למידת לחמי תודה לעשרת קבין ירושלמיות ולחצי לוג שמן ושיהיו **באות עשר** (לעיל עו. בכת"י).

◆

רבינו גרשום

תהיינה כתיב י' שניה רבויא. אע"ג דכתיב בשתי הלחם יליף לתודה דאינו ענין לגופו דכתיב שני עשרונים תנהו ענין לתודה: למדנו עשרה לחמץ. דהאי תהיינה בשתי הלחם דחמץ כתיב וילפי לחמץ של תודה: וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש. דחמץ עצמו לא כתיב בהדיא אלא גמרינן משתי הלחם מה להלן עשרון לחלה אף כאן נמי חוזר ומלמד דנגד חמץ הבא מצה: א"ל הימנו ודבר אחר הוא. כלומר לא גמרינן ליה לחמץ מדבר אחר משתי הלחם לגמרי דלא גמרי' מיניה אלא עשרון לחלה דכתיב תביאו כל מה שאתה מביא ממקום אחר כזה. וזהו דבר אחר דגמרי' והימנו מחמץ עצמו דכתיב בחמץ תהיינה שתי יודין. ומחד יוד יליף ומשום הכי לא הוי היקש: אלא למאן דאמר הוי היקש. היכי חוזר ומלמד: תביאו רבויא הוא לא הוה צריך למכתב גבי שתי הלחם והוי כמאן דכתיב הכא לגבי לחמי תודה תביאו שכל מה שאתה [מביא] תביא כזה עשרון לחלה ומהימנו למד הכל ולא מדבר אחר לא הוי הקישא: אימא אנתא דמישחא. שמן וקרוש עגול כמין לחם היינו לחם שמן: וכי מה למדנו לבניו מיום המשחו אותו. כלומר מה קרבן חייבין בניו בשביל משיחת אביהן: מקיש חינוכו דכהן הדיוט להמשחו דכ"ג להמשחו היינו מלואין: ומה המשחו דכ"ג רבוכה. דכת' מורבכת תביאנה: אף חינוכו דכהן הדיוט דבניו הדיוטין רבוכה. וחינוכו היינו מלואין שלהן. וכהן הדיוט ביום חנוכו בלבד (במנ') [מביא] חביתין וכ"ג בכל יום. אף חלת לחם שמן נמי. דעיקר מילואין רבוכה: המתקרב לעבודה תחילה מאחר שנמשח. אחת להמשחו בשמן ואחת לחינוכו: הא לא עבד עבודה מעולם כשהוא כהן הדיוט יביא ג'. א' לחינוך תחלת עבודה מעולם. וא' לחינוכו אחר שנתמנה כהן גדול וא' להמשחו: שלמיו על זבח תודת שלמיו: לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיו'. שהן שתי ידות של מצה של תודה לפי שלא נאמר בנזיר אלא חלות ורקיקין: ולרביעית שמן. לפי שבתודה היה חצי לוג שמן חציו לחלות ורקיקין וחציו לרבוכה וכאן בנזיר שאין רבוכה דיו רביעית: יכול לכל מה שאמור בענין. הואיל והקיש שלמי נזיר למצה של תודה יכול יקיש לכל ג' מינין של מצה ת"ל: מאי תלמודא. היאך ממעטו ממצות: אמר רב פפא לדבר שנאמר בו מצות. בתודה מקיש אותו והיינו חלות ורקיקין דכתיב חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות אבל ברבוכה לא קאמ' מצות: